

DAGNY JOENSEN
JENS KR. VANG

1. desember í ár fer Erland Beder, sóknarprestur á Viðarbeiði, frá fyrri aldur.

Tað merkir ikki bert, at arbeiðsdagurin er liðugur, men eisini at hjúni noyðast at flyta úr prestagærdinum í Ónagerði, her tey hava búið í fimm ár.

Søguliga umhvørvið hevur merkt arbeiðið hjá teimum báðum, hjá presti í sínum embætti og hjá Nicolínu, sum hevur hildið kvøldskúla í „At loysta úr lagdi“ fyrri viðareiðisfólki.

Erland Beder var upprunaliga útbúgvinn lærari, men valdi sum 47 ára gamal at lesa til prest. Hann var sera glaður fyrri sitt lærarastarv, men hugurin til teologiina var nátturligur hjá honum, sum var uppaldur í einum kristnum heimi.

Tað vóru ikki nóg nógvir prestar í Danmark fyrst í sjeytiárunum. Ein lóg var sett í gildi, sum skuldi bøta um prestatørvin.

Lógin, sum var galdandi í 10 ár, gav møguleika at lesa teologi sum sjálvlestur, við vegleiðing av einum teologi og við endaligari próvtøku á Universitetinum. Erland Beder las teologi, samstundis sum hann var lærari, nýtti hvørja løtu og summarfrítíð til lesnað og var liðugur í 1974.

Prestavígður í 1974

Hann var prestavígður í Maribo Dómkirkju flaggdagin 1974.

Erland Beder fekk prestaembætti í Karleby - Hørreby sókn við Stubbekøbing í 1975, og var í hesum embætti í 17 ár.

- Tað var ikki so tørført hjá mær at skifta starv. Harnæst var tað ein fyrimunur í prestatarvinum, at hava verið lærari, serliga í konfirmant - undirvísingini.

- Vit høvdu havt 17 ómettaliga góð ár í sóknini, tá ið konan gjørdist sjúk og doyði bert 60 ára gomul, sigur Erland Beder.

- Nú gjørdist stóðan ein onnur, tá eg kom at sita einsamallur. Børnini, trý í tali, tveir dreingir og ein genta, vóru gift og flutt heimanífrá, so tey høvdu stítt at siggja til.

- Eg var vórðin 65 ára gamal og dugdi sum so ikki at ímynda mær stórar broytingar ella flyting, men eg visti, at Nicolína eisini var vórðin einsamall. Tá eg ætlaði mær heim at ferðast, setti eg meg í samband við hana, sigur Erland Beder.

Tey høvdu kenst frá ungum árum av. Hittust fyrstu ferð til heimamissionsmøtir í Vági, bert 15 ára gomul. Hann hevði goymt eina mynd, sum var tikin, tá tey vóru á 17 ára aldri.

Gamal kærleiki

Møguliga var tað av gomlum kærleika, at eg setti meg í samband við Nicolínu, sigur Erland, og Nicolína játtað brosand.

Spurd, um tað var tilvildin, sum førði tey saman, sigur Erland Beder, at vit

Presthjúni í Ónagerði

Tey hittust á fyrsta sinni sum 15 ára gomul, men so skiltust vegir teirra. Fímti ár seinni giftust tey, eftir at bæði høvdu mist hjúnafelagan. - Hvør dagur í Ónagerði hevur verið góður, siga tey bæði Nicolína og Erland Beder

kunnu undrast á tað, sum hendir okkum, men at eingin veit nakað ávíst um tað. Um tíðina á Viðareiði sigur Erland Beder, at tey bæði Nicolína og hann komu hagar í 1992, og at tey hava notið hvønn dag.

Arbeiðsliga hevur gingist væl, og embætisliga somuleiðis. Hetta er lutfalsliga lítil sókn, við sløkum 1000 sálum.

- Vit hava kent okkum ómetaliga væl her. Fólk eru blíð og fyríkomandi, og vit hava fingið møguleikar at røkja okkara arbeiði í friði. Hann heldur, hóast fleiri samkomur eru á sóknini, so liva tey væl saman, og hvør røkir sína uppgávu uttan uppílegging.

Prátíð í stovuni í Ónagerði fellur ofta á Bíbliuna, og hvussu orðini verða tulkad. Prestahjúni eru bæði ógvuliga hugtikin av skaldskapi og tí livandi orðinum, og tosa hugtíkin um tað.

Bíblían skal lesast við skili

- Skal fólkið liva bókstaveliga eftir Bíbliuni?

- Vit skulu lesa Bíbliuna við skili, hugsa og tulka tekstin út frá samanhanginum, og ikki misbrúka hana sum mannakorn, har bert eitt vers verður tikið í senn, og brúkt sum verja, fyrri tí,

sum vit vilja føra fram.

- Hvussu skal Paulus tulkast?

- Eisini hann má tulkast

við skili. Paulus tosar jú út frá síni samtið, men tíðirnar broytast, sigur Erland Beder.

- Les t.d., hvat Paulus skriar í fyrsta brævi sínum til Korintmanna 11. kap. 23 - 29. vers, um altargongd.

- Fyrst hoyra vit Paulus taka upp eftir Jesusi, hvat Jesus hevur sagt hesum viðvíkjandi. Síðani leggur Paulus stítt egna aftrat.

„Hvør, sum tessvegna etur breyðið ella drekkur kalik Harrans óverduga o.s.fr.“

- Hesi orð hava gjørt óbótligan skaða. Nógva hava síðani bæði hugsað og sagt, at tey ikki vóru verdug at koma til Harrans borð. Hvat so við Judasi og Pætur?

- Nei, als eingin av okkum er verdugur. Tessvegna eru øll vælkomn til Harrans borð. Evangelíið er gleðisboðskapur, og er tað hsum eg fegin vil boða frá, heldur enn tí dømandi, sigur Erland Beder.

Við tí dømandi orðinum fellur prátið niður á kjakið um samkynt, sum í seinastuni aftur er komið í ljósmála.

Erland og Nicolína Beder í Viðareiðis kirkju: - Okkum hevur dámt so ómetaliga væl her, men nú mugu onnur taka yvir

Flísín og bjálkin

- Tað er sum við flísini, vit siggja í bróðurs eyga, verri gongst at siggja bjálkan í egna eyga.

- Føroya bispur hevur tik-ið stóðu til spurningin um vígslu av samkyntum. Danskir prestar skulu taka stóðu til málið í heyst, sigur Erland Beder.

- Hvør er størsta uppgávan hjá einum presti?

Tað er at boða evangelið reint og rætt, prædika við eyðmýkt og fyríreika seg væl til hvørja prædiku.

- Í dag eru ov nógvir bólkur, sum geva hvør sína meinimg til kennis. Tað er so aftur ein spurningur, um tað er gagnligt fyrri kristindóm.

- Fyri meg er kirkjan miðdepilin, og tað, hon stendur fyrri. Eg haldi, at tey gomlu dugdu betur at vera trúfærst móti hesum, sigur Erland Beder.

Kjakið í seinastuni um skúlabørn skulu lera føroyskan dans, kemur eisini fram.

Erland Beder heldur, at kvæðini hava varðveitt bæði mál og mentan, og Nicolína sigur: